

# Vzdejte se sobectví a usilujte o sebepoznání

→ *Promluva Satja Sái Báby z 27. září 2006* ←

*Fyzický svět, vnímaný prostým okem,  
je považován za pravdu.  
Je však jen iluzorní.  
Božství je jedinou skutečností.  
Lidé plýtvají svým časem,  
aniž by si dokázali tuto pravdu uvědomit.*

*(báseň v telugu)*

Vtělení lásky!

Bůh je jenom jeden, nyní i navěky. Jestliže si tuto pravdu neuvědomujete, plýtváte svým vzácným časem, když si myslíte, že je pravda vše, co vidíte v projeveném světě. Ne! Žádný z těchto předmětů není skutečný. Pravda je věčná, mimo tři období času – minulost, přítomnost a budoucnost. To je božství.

Jak je pošetilé si myslet, že je skutečné světské hledisko, které podléhá změně v čase. Dnes jste studenty. Zítra budete úředníky v nějaké organizaci a po několika letech budete na penzi. Co je tedy pravda? Je to život studenta, úředníka nebo penzisty?

Mladík a dívka se chtějí vzít. Kdo je před svatbou manžel a kdo manželka? Jakmile jsou svoji, mluví se o nich jako o manželovi a manželce. Jak dlouho však tento vztah trvá? Je jen dočasný. Proto je vše, co vidíte v tomto projeveném světě, jen dočasné i všechny vztahy mezi lidmi jsou dočasné. Nikdy nejsou skutečné a trvalé. Ale božství takové není. Božství je to, co je – včera, dnes a zítra. Je to vždy božství!

Jelikož se nespoleháte na pravého a věčného Boha, klamou vás myšlenky, že to, co vidíte na tomto světě, je pravé. Proto se ze všeho nejdříve pokuste poznat věčnou pravdu. Jen když jste poznali pravdu, dá se předpokládat, že jste poznali všechno ostatní. Všechno ostatní je jen pomíjivé. Celý vesmír podléhá změně. Je dočasný a neskutečný. Dnešní hora může být zítra pouhým kopečkem. Dnešní říčka se může zítra změnit v mohutnou řeku. Země Bhárat byla jednou krásně popsána: „vznešené hory, mohutné řeky, obrovské stromy s mnoha větvemi vytvářejí kouzelnou zemi“.

Lidé dnes důvěřují pomíjivému a neskutečnému světu a zapomínají na Boha, který je vtělením pravdy. To je prvotní příčinou všeho trápení a obtíží, s nimiž se lidstvo setkává. Říkáte, že čelíte potížím. Odkud přišly? Potíže jsou důsledkem minulých činů a myšlenek člověka. Všechno na světě podléhá změně. Vypadá to, že se nemění, ale není to pravda. Jediný neměnný princip je Bůh. Na oltář svého svatého srdce tedy musíme instalovat neměnného a věčného Boha a nabídnout mu svou lásku. Tehdy budeme prožívat blaženost. To je nejpřednější povinností lidské bytosti. Co je to však lidský život? Je to jen jedení, pití, spánek a smrt? Jak by mohl být lidský život považován za svatý, kdyby byl jen toto?

Člověk je v době svého narození velmi čistý a svatý. Jak stárne, postupně svou čistotu ztrácí. To není správné. Lidská bytost by měla svoji čistotu neustále udržovat. Vezměte například můj případ. Narodil jsem se. Vyrostl jsem v chlapce, mladíka a starého muže. Ale dětská prostota a čistota je ve mně stále. Jsem stále jako dítě. Jak pokračuje věk, probíhají některé změny u fyzického těla. Ty jsou všechny na fyzické úrovni. Je to jen náš sebeklam, když se vystavujeme vlivu *arišadvarg* (šesti nepřátel – touhy, hněvu, chamtivosti, klamu, pýchy a žárlivosti). V důsledku toho nedokážeme poznat *átmana* (vlastní Já).

Říká se: *džantúnám nara džanma durlabham* (ze všech živých bytostí je lidské zrození tím nejvzácnějším). Tím, že jste dosáhli tak vzácného zrození, jako lidské bytosti, byste měli usilovat o sebepoznání. Neplýtvajte energií na světské záležitosti. Ten, kdo si uvědomil svou duši, je v pravém slova smyslu osvobozený. Takový člověk neustále rozjímá o *átmanu*. Ten, kdo se naopak neustále zabývá materiálním přepychem, má zrak zaměřen na *pañčabhúty* (pět živlů – země, voda, oheň, vzduch a prostor), *pañčakóši* (pět obalů duše) a *pañčéndrije* (pět smyslů).

Ten, kdo si uvědomuje pravdu, že fyzické tělo je pomíjivé a mysl je jako bláznivá opice, bude rozvíjet vhléd do svého vnitřního Já. Fyzické tělo je jako vodní bublina. Lidé o tom vědí, přesto žijí s důvěrou ve své fyzické tělo. Dokud má někdo připoutanost k fyzickému tělu, bude prožívat utrpení a potíže, hříchy a zásluhy.

*Tělo je tvořeno pěti živly  
a dříve či později je odsouzeno k zániku.  
Vnitřní princip však nezná zrození ani smrt.  
Vnitřní princip nezná žádnou připoutanost  
a je věčným svědkem.*

*(báseň v telugu)*

Vnitřní princip (*déhi*) ve fyzickém těle (*déha*) je věčný. Odkazuje se na něj jako na *átmana*. Fyzické tělo označujeme různými jmény. Jméno „Anil Kumár“ je například pojmenování určitého tvaru. Podobně představuje jméno „Satja Sái Bábá“ toto fyzické tělo. Fyzická těla není možné bez jmen rozeznávat.

Lidská bytost žije na světě ve fyzickém těle, které je pomíjivé. Všechno, co v projeveném světě vidíme, vytváří naše vlastní mysl. Co nemůžeme vidět fyzickým zrakem, je pravda. To je *átman*. Proto když se někdo zeptá: „Kdo jsi?“, měli byste odpovědět: „Já jsem *átman*.“ Neměli byste poukazovat na jméno, které dostalo vaše fyzické tělo. Jméno, dané vašemu fyzickému tělu, je to, co mu dali vaši rodiče. Celý svět vás nazývá jen tímto jménem. Není to jméno, co je důležité. Jméno a tvar jsou dočasné a neskutečné. Jsou důležité, dokud žijete na tomto světě. Ve chvíli, kdy odcházíte z tohoto světa, se o ně nikdo nestará.

Jeden milionář má například mnoho peněz a doslova se válí v bohatství. Jeho konec se blíží. Má veliké bolesti. Všichni příbuzní, kteří ho obklopují, jsou neklidní. Pláčou. Přesně v tu chvíli v něm svitne moudrost. Připomíná si verš Ádi Šankary:

*Punarapi džananam, punarapi maranam,  
punarapi džananí, džatharé šajanam.*

*Ó, Pane, jsem lapen v kruhu zrození a smrti.  
Znovu a znovu prožívám muka v matčině lůně.*

Uvědomil si skutečnost, že všichni jeho příbuzní a přátelé se o něj starají, jen dokud je na živu. Litoval svého žalostného stavu a lkal: „Moji drazí, vše, co jsem za svého života získal, jsem vám přenechal. Dostali jste dokonce i výstavné budovy a velké domy, které jsem postavil. Dostali jste i bankovní konta. Přesto však nemyslete na mě a znepokojujte se nad svou vlastní budoucností.“

Pravda. Dokud lidé žijí na tomto světě, trápí se jen nad majetkem a bohatstvím. Vůbec nemyslí na to, co se po smrti stane s jejich životním principem. Dokud je v těle životní síla, lidé se klamou myšlenkou „to je mé tělo, moje mysl“. Nyní sedíte v této hale. Nevíte, co se vám stane, jakmile vstanete a uděláte dva kroky. Kdo je či příbuzný, když odejdete z tohoto světa? Kdo jsou vaši přátelé a příbuzní? Vůbec žádné vztahy! Proto by se neměla přikládat fyzickému tělu taková důležitost. Pročistěte tělo tím, že budete konat dobré skutky. Jelikož lidé rozvíjejí ve vnějším světě mnoho vztahů, postihuje je mnoho nečistého. Člověk bude mít dobré zdraví, jen když takové nečistoty zmizí.

Před několika dny byly například deště. Po dešti byla znečištěná voda. Mnozí lidé, kteří ji pili, onemocněli. Na mnoha místech lidé trpěli. Dnes je znečištěné jídlo, které jíme, voda, kterou pijeme a dokonce i vzduch, který dýcháme. Toto rozšířené znečištění se tudíž musí alespoň do jisté míry omezovat konáním svatých činů.

Proto se devět forem oddanosti popisuje jako: *sádhana* (duchovní cvičení), *šra-vanam* (naslouchání), *kírtanam* (zpívání), *Višnusmaranam* (rozjímání o Višnuovi), *padasévanam* (služba Jeho lotosovým nohám), *vandanam* (pozdravení), *arčanam* (uctívání), *dásjam* (služba), *snéham* (přátelství) a *átmanivédanam* (sebeodevzdání). Na kontrolu znečištění musí člověk přijmout jednu z těchto *sádhán*.

Lidství se neomezuje pouze na *džívatvu* (životní sílu), je spojeno s *daivatvou* (božstvím). Každá lidská bytost, ve skutečnosti každá živá bytost, je vtělením božství. Dokonce i hmyz a bakterie. Jaká *sádhana* se očekává od lidské bytosti? *Sádhana* není jen pouhé fyzické cvičení. Na úrovni mysli a intelektu je to dotazování na pravdu. Co je to pravda? Je to tělo, mysl či intelekt? Nikoli, nic z toho. Mysl je bláznivá opice. Je svou přirozeností nestálá. Když se řídíte tak vrtošivou myslí, nemůžete dosáhnout svého pravého cíle. Jednoho dne musí být odložena.

Jídlo a odpočinek jsou však do určité míry nezbytné pro ochranu těla. Dokonce i jídlo musí být čisté a *sattvické*. Jaká *sádhana* by ještě měla být zapotřebí, jestliže tedy pokračujete ve svých aktivitách a vedete svatý život? Ať se zabýváte čímkoli, musíte neustále rozjímat o mantře „sóham“, která vám s každým nádechem a výdechem připomíná vrozené božství. Stejný princip vysvětluje ve védách *mahávákja* (významný výrok) „*aham brahmásmi*“ (já jsem *brahma*). Od chvíle, kdy vstanete z postele, až do chvíle, kdy jdete spát, si musíte neustále připomínat, že jste opravdu *brahma* a nikoli jen lidská bytost, tvořená pěti živly.

Musíte rozvíjet víru, že Bůh je vaše matka, otec a všechno ostatní a že jedině On je vaším jediným živitelem a útočištěm. Konečně, kdo vám dal matku? Není to snad Bůh? Všechno na tomto světě je jedině z boží milosti. Jestliže zapomínáte na Boha a soustředíte se na jiné myšlenky, ztratíte všechno v životě. Když rozjímáte neustále o Bohu, všechny světské myšlenky vás opustí. Proto s láskou rozvíjejte zbožné myšlenky.

*Préma mudita manasé kahó, Ráma, Ráma, Rám* (zpívejte sladké Rámovo jméno se srdcem, plným lásky). Láska je Bůh. Bůh je láska. Bez této lásky není žádná matka, otec, bratr, manželka. Všechno je prosynceno láskou. Světské vztahy rozvíjíme jen pro naše pohodlí, potěšení a sobecké zájmy. Proto se vzdejte sobectví a usilujte o sebepoznání. Musíte se ptát sami sebe: „Kdo jsem já? Jsem tělo, mysl, intelekt, vědomí (*čitta*) nebo ego (*ahamkára*)?“ Nejste nic takového. Vy jste vy. „Já jsem já“. Poznejte tuto pravdu.

Vy všichni se vzděláváte a dosahujete akademických titulů, jako je BA, Bc, MBA. Kolik lidí s takovými tituly je! Jakou službu společnosti poskytují? Všechny zajímá jejich vlastní kariéra a zisk. Vůbec nepomáhají ostatním. Veškeré světské vzdělávání je jen pro získávání živobytí. To však smyslem vzdělání není.

Musíte poskytovat nesobeckou službu. Plody všech činů se musí obětovat. Jen ten, kdo to udělá, si zaslouží být označován jako jogín. Jogín není ten, kdo jen sedí pod stromem a medituje se zavřenýma očima. Pravá oběť je ve vzdání se svých přání. Člověk musí rozšiřovat své srdce. Neměl by mít omezenou mysl. Pokud ho ovlivňuje omezená mysl, bude celý jeho život omezený. Rozvíjejte širokou mysl. Pěstujte veliké srdce. V tomto smyslu se nejedná o srdce fyzické. Jestliže se rozšíří fyzické srdce, potřebuje chirurgický zásah. Rozvíjejte lásku. Jen tehdy můžete být nazýváni pravou lidskou bytostí.

Milí studenti!

Myslíte si, že Svámího promluvy jsou velmi prosté. Je v nich však obsažen celý základ véd. Ve Svámího slovech lze nalézt základ všech šáster (duchovních textů). Proč byste měli být pyšní na své vzdělání? Lidská bytost se musí stále chovat pokorně a uctivě, ať dosáhne jakýchkoli titulů. Heslem je vzdělání s pokorou. Na duševní úrovni musí být člověk bez přání. Jen tehdy se může nazývat lidskou bytostí.

Nadměrná přání vedou k nebezpečí. Nelibujte si v nepotřebných přáních. Ta povedou k plýtvání časem. Vyplýtvaný čas je vyplýtvaný život. Čas je Bůh, neplýtvajte časem. Dokonce i jen troška času musí být využita k rozjímání o mantrě „sóham“ (já jsem Bůh). Jen tehdy bude vaše zrození v lidské bytosti posvěceno. Pokud budete dále plýtvat časem při četbě novin, bude neužitečné

všechno, co získáte. Noviny dnes degenerovaly ve zlořád. Naleznete v nich všechny možné nepotřebné věci. Každý den můžete v novinách vidět mnoho inzerátů s obscurními obrázky. Jaký druh obrázků to je? Je to hanba! Vůbec se nám listování takovými novinami nelíbí. Nejsou tím, co bychom měli číst.

Musíme si představit Boha, který je mimo jméno a tvar. Boží jméno je sladší než nejsladší banán či datle. Proč se slaví všechny tyto svátky? Každý svátek nám má připomínat Boha. Svátky mají lidé všech náboženství.

*Všechna náboženství učí jen dobré myšlenky.*

*Uvědomte si tuto pravdu*

*a chovejte se podle toho s porozuměním.*

*Máte-li správné rozlišování,*

*které náboženství je špatné?*

*Ó, slyšte, udatní synové Bháratu!*

*(báseň v telugu)*

Každé náboženství učí jen o dobrém. Náboženství jako takové není špatné. Proto mějte v úctě lidi všech náboženství. Špatné názory o nějakém náboženství rozvíjíte jen tehdy, když je vaše mysl pokřivena. Jakmile rozvinete rozlišování, uvědomíte si, že všechna náboženství vedou ke stejnému Bohu.

Milí studenti!

Neplytvejte časem, prosím. Posvěťte každou minutu svého života a prožívejte tak blaženost. Vy jste v podstatě vtělením blaženosti. Proto buďte vždy šťastní a blažení. Neusilujte o nepotřebná přání a neciňte se sklíčení, když nejsou naplněna. Štěstí je ve sjednocení s Bohem. Buďte vždy šťastní a usměvaví. Ani když se setkáváte s potížemi nebo během zkoušek, nenasazujte výraz, jako byste polkli ricinový olej. Stále se usmívejte. Čím víc se budete cítit nadšení a plní energie, tím budete šťastnější.

Kvůli čemu byste se vůbec měli trápit? Pokud vím, nic takového není. Student, který se nepřipravoval, se bude trápit kvůli zkouškám. Proč se bát, když jste se připravili dobře? Určitě dostanete dobré známky. Proto se dobře učte, projděte zkouškami s vyznamenáním a služte zemi.

Svátek, který se dnes slaví, vás má povzbudit. Desetidenní Dasará má pomoci ovládat vašich deset smyslů. Legenda praví, že bohyně Čámundí zabila během svátku Dasará démona Mahišu. Jaký je vnitřní smysl tohoto příběhu? Za žádných okolností se nikdy nespolečte s demony. Vy jste lidské bytosti a ne

démoni. Jak by mohlo existovat přátelství mezi lidskou bytostí a démonem? Lidská bytost má mít vztah jedině s jinou lidskou bytostí.

*Satsangatvé nissangatvam,  
nissangatvé nirmóhatvam,  
nirmóhatvé niščalatattvam,  
niščalatattvé džívanmuktih.*

*(verš v sanskrtu)*

*Dobrá společnost vede k odpoutání,  
odpoutání člověka osvobozuje od sebeklamu,  
svoboda od sebeklamu vede ke stálosti myslí,  
stálost myslí vede k osvobození.*

Buďte stále v dobré společnosti. Jestliže se dostanete do špatné společnosti, budete také špatní. Proto se nikdy nepřátelte se špatným člověkem. Ve chvíli, kdy někoho takového potkáte, řekněte mu jen „na shledanou“ a odejděte. Nemáte k nim chovat nenávisť. Ať se setkáte s kýmkoli, považujte ho za vtělení božství a pozdravte ho. I když se potkáte s lidmi, kteří vás nenávidí, nabídněte jim *pranám* (pozdravení). Zeptejte se: „Jak se máš, bratře?“ Oni odpoví: „A jak se máš ty, bratře?“

Lidskou bytostí je ten, kdo má určité lidské hodnoty. Jaké hodnoty to jsou? *Satja* (pravda), *dharm*a (správné jednání), *šánti* (mír), *préma* (láska) a *ahinsá* (nenásilí). Jsou vzájemně propojeny. Stále mluvte pravdu, dodržujte *dharmu*. Buďte mírní. Buďte šťastní a plní blaženosti. Ve společnosti se pohybujte s láskou. Láska je Bůh, Bůh je láska. Proto žijte v lásce. Jen tak dosáhnete pravého poznání. To je moudrost.

Vtělení lásky!

Vždy vás oslovuji jako vtělení lásky, neboť jsem prosycen láskou. Láska je můj majetek. Vy všichni jste dědici tohoto majetku. Tuto lásku rozdám úplně všem. Nechovám nikoho v nenávisti. Nemám vůbec žádné sobectví. Má láska je nesobecká.

(Bhagaván ukončil svoji promluvu bhadžanem „Préma mudita manasé kahó“.)



*U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 27. září 2006*